

Preek 2 Kronieken 34: 1-5, 33 NBV

Thema: Opwekking!

Als u op de website van onze gemeente kijkt dan staat daar ergens dat onze gemeente naar zijn geschiedenis een opwekkingsgemeente is. Hier, in deze omgeving hebben verschillende opwekkingen plaatsgevonden die ook van invloed zijn geweest op het geestelijk leven in onze gemeente. Ik wil vandaag eens met u nadenken over dat thema opwekking aan de hand van de geschiedenis van één van de koningen van Juda, koning Josia. Want onder zijn regering vond er in een tijd van geestelijke droogte een radicale verandering plaats in Israel. Een terugkeer naar de dienst aan God. Een opwekking.

Als je op Wikipedia het woord opwekking opzoekt dan wordt een opwekking omschreven als een periode van geestelijke vernieuwing. Mensen komen tot geloof en er vindt moreel herstel plaats in het gedrag van de mensen. Geestelijk ingeslapen gelovigen worden enthousiast over hun geloof, zondebesef groeit en mensen komen in beweging, gaan de zending in of zetten zich in voor liefdadigheid.

Laten we eens samen gaan kijken naar het leven van deze koning Josia en proberen aan de hand van zijn levensgeschiedenis lessen te trekken voor ons vandaag.

Onze tekst begint met te zeggen dat Josia acht jaar oud was toen hij koning werd. Hij zal als achtjarig jochie wel bijgestaan zijn door allerlei raadslieden. Ik heb ook een kleinzoon van acht. Een leuk jong, maar niet geschikt om de koning van een land te worden, lijkt me. Zijn leven bestaat uit rijden op een crossfiets, springen op de trampoline en een afgebakend uurtje op de I-pad terwijl z'n moeder kookt en dus druk is, en hij moe en op z'n vervelendst. Als je hem z'n gang laat gaan zou hij helemaal niet meer achter die I-pad weggelopen. Zo'n ventje was Josia dus ongeveer. Maar Josia was ook bijzonder.

Hij volgde het voorbeeld van zijn verre voorvader David. Hij deed wat goed is in de ogen van de HEER. Misschien wel even goed om stil te staan. Josia is de zoon van Amon, een goddeloze koning die maar kort geregeerd heeft. Ook Josia's grootvader Manasse was een afgodendienaar. Terwijl Josia's overgrootvader Hizkia een godvrezende koning was. Op zich bijzonder natuurlijk. Hier zien we een achtjarige knul, geen makkelijk leven, z'n vader Amon is op 34 jarige leeftijd vermoord, maar hij dient God!

En dat had hij niet van huis uit meegekregen.

Ik leer hier in ieder geval meteen al uit dat geloof geen 'automatisch erfgoed' is. Je kunt als

kind niet teren op het geloof van je ouders. Ik hoor jongeren dat nog wel eens zeggen. Mijn ouders of grootouders gingen naar de kerk, of mijn opa was ouderling..... Nou en? Heb jij daar wat aan bij de hemelpoort als naar jouw persoonlijk geloof gevraagd wordt? Je kunt niet teren op het geloof van ouders of grootouders. Maar dat geldt andersom niet minder. Als jouw ouders niet gelovig zijn en jij wordt zelf wel geconfronteerd met de christelijke boodschap, dan heb jij ook je eigen verantwoordelijkheid. Je kunt je dan net zo min verschuilen achter het feit dat je ouders je er niet over verteld hebben. De vraag is wat jij dan nu doet met wat jij gehoord hebt. Josia wist dat! Hij koos er al op jonge leeftijd voor om God te dienen. Ook al ging zijn familie een andere weg.

We lezen in het 3^e dat hij de God van zijn vader David begon te zoeken. Dat gaat dieper dan wat de NBV vertaling zegt. Daar staat dat hij zich op God begon te richten. Zoeken gaat voor mijn gevoel dieper dan richten. Josia wilde zich niet alleen maar aan de regels van God houden. Hij was niet alleen het 'netste jongetje van de klas'. Josia was op zoek naar God zelf. Hij wilde God kennen. Wie bent U? Hoe kan ik U leren kennen, hoe kan ik U dienen? Daar ging zijn hart naar uit. Hij was toen nog maar zestien. Een tiener, waarschijnlijk nog volop in de pubertijd. Als ik heel eerlijk terugkijk dan was dat bij mij niet de leeftijd waarop ik me bezig hield met geloofsvragen. Geloven was vooral lastig. Tussen mijn ongelovige vrienden viel ik op door de dingen die ik van thuis niet mocht en zij wel. Niks stoers 'an om spelbreker te moeten zijn. Goddank heeft God mij vastgehouden toen ik Hem niet zocht, maar dan Josia....hij laat een ander voorbeeld zien. Hij zocht God. En daar, tijdens dat ernstige zoeken van God door Josia, is de basis gelegd voor de opwekking die zal gaan plaatsvinden onder zijn regering. Ik leer van Josia dat het niet nodig is om te wachten met je knieën te buigen voor God en voor Zijn Zoon Jezus Christus. En daarom wil ik dat jullie, jongeren, dat ook voorhouden. Heb jij je knieën al gebogen voor Jezus? Heb je jezelf aan Hem overgegeven? Juist jonge mensen, die radikaal durven kiezen, kunnen van grote invloed zijn. Deze jonge Josia stond aan de basis van een opwekking en dat begon met een hartstochtelijke zoektocht naar God zelf.

Toen Josia twintig jaar oud was begon hij grote schoonmaak te houden in het land. Onder de regering van zijn grootvader Manasse waren er altaren en gewijde palen voor de afgod Baäl in het land neergezet. Zelfs in de tempel van de HERE God – zelfs daar - werden afgodsbeelden neergezet. De Baälsdienst ging gepaard met alles wat God verboden had. De priesters en priesteressen bedreven prostitutie, er vonden seksuele uitpattingen plaats, iedereen deed het met iedereen, men hield zich bezig met toekomstvoorspellingen,

waarzeggerij, toverij en men probeerde contact te zoeken met boze geesten en overledenen (33:6). Ook werden er tijdens de regering van Manasse kinderoffers gebracht. Stuk voor stuk walgelijke praktijken die in Gods ogen gruwelijk zijn. Hoe diep was Gods volk onder Manasse gevallen.

Dat is een tweede les die we van Josia kunnen leren. En ook een tweede kenmerk van een opwekking. De eerste is het zoeken van God zelf, de tweede het opruimen van alles dat er niet hoort. In Josia's situatie was dat de afgodendienst die in het land bedreven werd, maar dat kunnen in onze tijd andere dingen zijn. Wij zullen geen beelden oprichten, maar ook onze denkbeelden kunnen afgoden zijn. We kunnen met eerbied gesproken van God een 'knuffelbeer' maken die alles goed vindt, volstrekt ongevaarlijk. Een God die er alleen maar is om jou van je pijntjes en ongemakjes te verlossen. Een God die verder niets van jou vraagt. Als het maar goed voelt dan kun jij je gang gaan. Maak geen karikatuur van God. Natuurlijk is Hij je Vader en heeft Hij je intens lief. Maar Hij is ook zo heilig en zo machtig dat ieder die maar iets van die heiligheid te zien krijgt meteen plat op z'n gezicht gaat. In de tien geboden staat dat God naijverig is. Dat wil zeggen dat Hij jaloers is. Hij duldt geen anderen naast zich. Hij wil echt de enige zijn voor jou. Hij wil jouw liefde niet delen met anderen. Hij houdt niet van concurrentie!

Afgoderij is dat je iets of iemand de eer geeft die God alleen toekomt, afgoderij is dat er iets of iemand is, dat jou ervan weerhoudt om God en God alleen te dienen. Het is wel goed om te realiseren dat ons woord 'idool' afgeleid is van het Griekse woord voor afgod. Josia was zich bewust dat het dienen van de Baäls in de weg stond en begon aan een grote schoonmaak. Ook zo'n grote schoonmaak hoort bij een opwekking. Weg met je idolen!

Er is een derde kenmerk van een opwekking. Tijdens de grote schoonmaak die Josia begon werd ook de tempel weer hersteld. En tijdens die herstelwerkzaamheden kwam ineens een boekrol onder het stof vandaan. Waarschijnlijk was het een exemplaar van het bijbelboek Deuteronomium of een gedeelte daarvan. En als dat klopt dan kreeg Josia tijdens het voorlezen de volgende woorden te horen:

Als u kinderen en kleinkinderen verwekt zult hebben en in het land oud geworden zult zijn en verderfelijk zult handelen, als u een beeld zult maken, de afbeelding van enig ding, en doen wat slecht is in de ogen van de HERE, uw God, om Hem tot toorn te verwekken, dan roep ik heden de hemel en de aarde tot getuige tegen u, dat u zeker al snel zult verdwijnen uit het land waarvoor u de Jordaan oversteekt om het in bezit te nemen. U zult uw dagen daarin niet verlengen, maar zeker weggevaagd worden. De HERE zal u dan overal

verspreiden onder de volken(Deut.4:25).

Welke woorden hij precies te horen kreeg weten we niet. Maar hoe dan ook, de impact was enorm. Nadat Josia de woorden van dit boek voorgelezen had gekregen, scheurde hij zijn kleren. Een teken van diepe rouw. De woorden van God sloegen in als een bom en vonden ingang in zijn hart. Ook hier zien we weer een kenmerk van een opwekking. Echte opwekking heeft te maken met terugkeer naar de bijbelse boodschap. De profeet Hosea (4:6) had onder de tien stammen van Israel al voordat Josia leefde zijn waarschuwing laten horen: *mijn volk gaat te gronde door gebrek aan kennis*. Inmiddels is dat met de tien stammen van Israel al gebeurd. Dat volk is te gronde gegaan. Zij zijn weggevoerd naar Assyrië. En nu lijkt het koninkrijk van Juda waarover Josia koning is ook te gronde te gaan. Zij hebben de woorden van God links laten liggen. Gods woorden, waarvan Mozes gezegd had dat het volk ze dag in dag uit moesten inprenten, erover praten, thuis en onderweg, als je naar bed gaat en als je opstaat (Deut.6:6). Draag ze als een teken op je arm en als een band op je voorhoofd. Schrijf ze op de deurposten van je huis. Met andere woorden laat je hele leven doordringen zijn van de woorden van God. Train jezelf, disciplineer jezelf in het lezen in de bijbel. Ik weet van jongeren die wel eens lacherig doen over het bijbellezen aan tafel. En natuurlijk gingen er ook hele gedeelten het ene oor in en het andere oor uit. Maar mag ik jou eens vragen, hoe doe jij dat dan? Hoe zorg jij dat die woorden van God in je hart terecht komen? Mag God bij jou aan het woord komen tussen al die andere woorden die op je I-phone binnenkomen?

Zolang de christelijke kerk deze beweging van terug naar de bijbel niet maakt verwacht ik geen opwekking.

Die woorden van God speelden ook in Josia's tijd geen enkele rol meer in het geloofsleven van het volk. En hoe duidelijk blijkt hier dat wie de bijbel dichtlaat een speelbal wordt in de handen van Gods tegenstander. Je kunt er op wachten dat de afgoden je te pakken krijgen.

Nadat Josia de woorden van God voorgelezen had gekregen nam hij nog een volgende stap. Hij riep alle leiders van het volk bij elkaar in de tempel en las ook hen de woorden uit de bijbel voor. Vervolgens sloot hij een verbond met God. Hij legde een eed af dat hij z'n hele leven zou trouw blijven aan Gods geboden, voorschriften en bepalingen en met hart en ziel Gods inzettingen zou naleven. Vervolgens vroeg hij alle leiders zich bij dit verbond aan te sluiten. Je zou kunnen zeggen dat Josia publiekelijk een commitment aanging met God. Hij sprak in het openbaar uit dat Hij God zal volgen alle dagen van z'n leven. Je zou het een soort geloofsbelijdenis of geloofsdooop kunnen noemen. Het maakt niet uit voor

welk ritueel jij de voorkeur hebt, maar altijd hebben doop en belijdenis te maken met een keuze voor God en een keuze voor de gemeenschap van gelovigen. In onze tijd van individualisme horen we gelovigen nog wel eens zeggen dat het voldoende is om alleen in je hart 'ja' te zeggen tegen God. Het is een persoonlijke kwestie, daar hebben anderen niets mee te maken. Josia denkt daar anders over. Hij sluit publiekelijk een verbond. Iedereen mag het weten. Iedereen mag hem ook op z'n keus aanspreken. Ook daar kunnen we vandaag van leren.

Tenslotte lezen we dat Josia samen met het volk het Pèsach, het Joodse Paasfeest viert. Het volk Israel viert op die dag dat God hen heeft bevrijd uit de slavernij van de afgoden van Egypte en gebracht heeft in het Beloofde Land om daar een heilig volk voor Hem te zijn als een getuigenis voor de wereld. God wilde aan de hele wereld door Israel heen laten zien dat het leven met Hem een goed leven is. Als Israel Gods wetten naleeft zal er geen armoede zijn. In het sabbatsjaar krijgt ieder z'n bezittingen weer terug en slaven zullen worden vrijgelaten. Als Israel Gods wetten naleeft zal het volk gezond zijn. De volkeren rondom werden niet oud vanwege ongezonde voeding. Gods spijswetten blijken goed voor de gezondheid te zijn. Het volk zou vruchtbaar zijn. Onder de andere volkeren kwamen vanwege de tempelprostitutie veel geslachtsziekten voor die onvruchtbaarheid veroorzaakten. Maar wie trouw blijft en monogaam leeft zal gezegend worden met nakomelingen. Als Israel zich houdt aan Gods wetten dan zouden de andere volken zien dat bij de God van Israel het leven goed is. Bij die God is in alle opzichten shalom!

De waarde van dat bevrijde leven was bij het ontspoorde volk helemaal op de achtergrond geraakt. En nu Josia zich bewust was geworden hoe rijk hij is omdat hij mag weten wie God is, moet het feest weer gevierd worden, zeven dagen lang, zoals God het heeft ingesteld. We lezen dat Josia ruimhartig heeft bijgedragen in de onkosten. Dertigduizen lammeren en geitjes en drieduizend runderen stelde hij ter beschikking. Ook de leiders gaven ruimhartig. Aan het eind van de feestelijkheden kon de Kroniekerschrijver maar één ding concluderen: Sinds de dagen van Samuel was er in Israel niet meer op zo'n manier Pèsach gevierd! Je bevrijding vieren, dat heeft ook met opwekking te maken. Als Nieuwtestamentische gemeente doen we dat ook. We vieren de bevrijding uit de slavernij van zonde en dood die Jezus heeft bewerkt op het kruis. Iedere kerkdienst mag er weer zo'n viering zijn en iedere avondmaalsviering in het bijzonder, omdat we dan niet alleen horen, maar ook zien en proeven dat God door Zijn Zoon verlossing heeft gebracht.

We hebben stilgestaan bij de Opwekking ten tijde van koning Josia en we hebben de volgende kenmerken gezien:

- 1) Het begon in Josia's hart. Hij zocht de Here. Een diep verlangen om God zelf te leren kennen. Daar begint het mee. Daar begint het altijd mee. Voor zover ik weet beginnen alle opwekkingen met een enkeling die bidt of een paar mensen die bidden.
- 2) Het tweede is de grote schoonmaak. Ruim op wat er niet hoort. Voor Josia waren dat de afgoden in het land. Wie echt naar een opwekking verlangt kan niet om de vraag van Psalm 139 heen: *Doorgrondt mij o God en ken mijn hart, beproef mij en ken mijn gedachten. Zie of er bij mij een schadelijke weg is en leid mij op de eeuwige weg.*
- 3) Het derde kenmerk is de beweging terug naar de bijbel. De bijbel is Gods openbaring. Je ontmoet God in Zijn woord. Juist in dat boek laat Hij zich in z'n Vaderhart kijken.
- 4) Het vierde kenmerk is een publiekelijk commitment. Josia zet met deze publieke verbondssluiting een dikke vette streep onder de keuze die hij in z'n hart heeft gemaakt. En dat verbond sluit hij temidden van de gemeenschap van gelovigen. In onze tijd van bindingsangst geen vanzelfsprekendheid maar wel een noodzakelijkheid.
- 5) Het vijfde kenmerk is de viering van de verlossing. Er werd in Josia's tijd uitbundig feest gevierd. En dat mag. Dat is geweldig. Geweldig als er duizenden mensen op Walibi of op de EO jongerendag samenkomen om hun verlossing te vieren. Maar het is nog geen opwekking. Daarvoor zijn al die andere kenmerken ook nodig. Ik hoop en bid dat het leven van deze jonge koning Josia voor jou een aansporing mag zijn om met je hele hart, en met je hele ziel, en met je hele verstand en met al je kracht God te zoeken. Want nogmaals.... daarmee is de opwekking in zijn tijd begonnen.
AMEN

Mei 2016
G.P. Hartkamp
Wapenveld